

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ĮSTATYMAS DĖL UŽSIENIEČIŲ TEISINĖS PADĖTIES
Į S T A T Y M A S**

1998 m. gruodžio 17 d. Nr. VIII-978
Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Užsienietis** – asmuo, kuris nėra Lietuvos Respublikos pilietis, neatsižvelgiant į tai, ar jis turi kurios nors užsienio valstybės pilietybę, ar neturi jokios.
2. **Viza** – dokumentas, kurio turėjimą Lietuvos Respublikos Vyriausybė gali nustatyti kaip vieną iš būtinų sąlygų atvykti į Lietuvos Respubliką, būti joje, išvykti iš jos ar vykti per ją tranzitu.
3. **Kelionės dokumentas** – užsienio valstybės piliečio pasas ar jį atitinkantis kelionės dokumentas, skirtas vykti į užsienio valstybę ir pripažintas Lietuvos Respublikoje.
4. **Leidimas laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje** – dokumentas, suteikiantis užsieniečiui teisę laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje jame nurodytą laiką.
5. **Leidimas nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje** – dokumentas, suteikiantis užsieniečiui teisę gyventi Lietuvos Respublikoje neterminuotai.
6. **Leidimas dirbti Lietuvos Respublikoje** – dokumentas, suteikiantis užsieniečiui teisę įsidarbinti Lietuvos Respublikoje pagal darbo sutartį jame nurodytą laiką.
7. **Įpareigojimas išvykti** – sprendimas, pagal kurį užsienietis savarankiškai privalo palikti Lietuvos Respublikos teritoriją.
8. **Išsiuntimas** – užsieniečio prievartinis išvežimas ar išvesdinimas iš Lietuvos Respublikos teritorijos.
9. **Teisėtas atstovas** – asmuo, kuris pagal nepilnamečio užsieniečio pilietybės ar nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės įstatymus laikomas asmeniu, kuris bus atsakingas už nepilnametį jo buvimo Lietuvos Respublikos teritorijoje metu.
10. **Užsieniečių įdarbinimo kvota** – įdarbinamų užsieniečių skaičius, kurį, atsižvelgdama į Lietuvos darbo rinkos poreikius, kasmet nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

2 straipsnis. Įstatymo reglamentuojami santykiai

1. Šis įstatymas nustato užsieniečių atvykimo ir išvykimo, laikino ir nuolatinio gyvenimo, darbo, teisinės atsakomybės bei kitus užsieniečių teisinės padėties Lietuvos Respublikoje klausimus.
2. Įstatymas netaikomas užsieniečiams, ieškantiems politinio prieglobsčio Lietuvos Respublikoje, taip pat užsieniečiams, kuriems Lietuvos Respublikos įstatymai arba Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys nustato kitokią teisinę padėtį.

3 straipsnis. Užsieniečių teisės ir pareigos Lietuvos Respublikoje

1. Užsieniečiai Lietuvos Respublikoje turi tas teises ir laisves, kurias numato Lietuvos Respublikos Konstitucija, šis ir kiti Lietuvos Respublikos įstatymai bei tarptautinės sutartys.
2. Užsieniečiai Lietuvos Respublikoje yra lygūs pagal įstatymus, neatsižvelgiant į jų rasę, lytį, odos spalvą, kalbą, religiją, politinius ar kitokius įsitikinimus, nacionalinę ir socialinę kilmę, priklausymą tautinei mažumai, nuosavybę, gimimo vietą ar kokią nors kitokią padėtį.
3. Užsieniečiai, esantys Lietuvos Respublikoje, privalo laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų.

II SKYRIUS

UŽSIENIEČIŲ ATVYKIMAS IR IŠVYKIMAS

4 straipsnis. Valstybės sienų kirtimas

1. Užsieniečiai gali atvykti į Lietuvos Respublikos teritoriją ir išvykti iš jos tik per pasienio kontrolės punktus.
2. Pasienio kontrolės punkte užsienietis privalo pateikti galiojantį kelionės dokumentą.
3. Užsieniečių kelionės dokumentų kontrolę turi teisę atlikti oro laivų bei jūros laivų kapitonai arba jų įgalioti asmenys iki užsieniečių atvykimo į Lietuvos Respubliką.

5 straipsnis. Viza

1. Užsienietis, atvykstantis į Lietuvos Respubliką, galiojančiame kelionės dokumente privalo turėti Lietuvos Respublikos vizą, jeigu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu arba tarptautine sutartimi nenumatyta kitaip.
2. Vizą atvykti į Lietuvos Respubliką išduoda Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės arba konsulinės įstaigos. Lietuvos Respublikoje teisę išduoti vizas turi Užsienio reikalų ministerija, Vidaus reikalų ministerija ar jos įgaliota institucija.
3. Vizų išdavimo sąlygas ir tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

6 straipsnis. Nepilnamečių vaikų atvykimas

Vaikai iki 18 metų turi teisę atvykti į Lietuvos Respubliką kartu su tėvais, vienu iš jų arba kartu su kitu teisėtu atstovu, arba vieni, jeigu vyksta pas tėvus, vieną iš jų arba pas kitą teisėtą atstovą.

7 straipsnis. Priežastys, dėl kurių užsienietis neįleidžiamas į Lietuvos Respubliką

1. Užsienietis neįleidžiamas į Lietuvos Respubliką, jeigu:
 - 1) neturi galiojančio kelionės dokumento, vizos, kai būtina ją turėti;
 - 2) neturi galiojančio sveikatos draudimą patvirtinančio dokumento;
 - 3) atsisako pateikti pasienio policijai būtinus duomenis, patvirtinančius asmens tapatybę ir kelionės tikslą;
 - 4) negali pateikti duomenų, patvirtinančių, kad turi lėšų, kurių reikia pragyventi Lietuvos Respublikoje, grįžti į savo valstybę arba vykti į kitą valstybę, į kurią turi teisę išvykti;
 - 5) jam uždrausta atvykti į Lietuvos Respubliką;
 - 6) jo buvimas Lietuvos Respublikoje keltų grėsmę valstybės saugumui, viešajai tvarkai, gyventojų sveikatai bei dorovei;
 - 7) paaiškėja, kad pateikdamas prašymą atvykti užsienietis pateikė apie save tikrovės neatitinkančius duomenis;
 - 8) jis yra padaręs nusikaltimų žmoniškumui ar vykdė genocidą.
2. Sprendimą neįleisti užsieniečio į Lietuvos Respublikos teritoriją šiame straipsnyje numatytais atvejais priima Vidaus reikalų ministerija ar jos įgaliota institucija.

8 straipsnis. Išvykimas

1. Užsienietis privalo išvykti iš Lietuvos Respublikos iki vizos arba leidimo laikinai apsigyventi galiojimo laiko pasibaigimo.
2. Jeigu užsienietis atvyko iš valstybės, kurios piliečiams taikoma bevizio vykimo tvarka, tai jis privalo išvykti iš Lietuvos Respublikos, iki pasibaigs užsieniečio buvimo Lietuvos Respublikoje laikas, nustatytas Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu.

III SKYRIUS

UŽSIENIEČIŲ GYVENIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOJE

9 straipsnis. Užsieniečių teisė apsigyventi Lietuvos Respublikoje

Užsieniečiai turi teisę apsigyventi Lietuvos Respublikoje šio įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.

10 straipsnis. Leidimai gyventi Lietuvos Respublikoje

1. Užsieniečiams išduodami šie leidimai gyventi Lietuvos Respublikoje:
 - 1) leidimas laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje;
 - 2) leidimas nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje.
2. Leidimų gyventi Lietuvos Respublikoje užsieniečiams išdavimo, keitimo bei panaikinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

11 straipsnis. Leidimų gyventi Lietuvos Respublikoje išdavimas

1. Leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje užsieniečiui išduoda Vidaus reikalų ministerija ar jos įgaliota institucija.
2. Prašymą išduoti leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje užsienietis gali pateikti Lietuvos Respublikos diplomatinei atstovybei arba konsulinei įstaigai.
3. Užsienietis, esantis Lietuvos Respublikoje teisėtai, prašymą išduoti leidimą gyventi arba prašymą pakeisti leidimą pateikia Vidaus reikalų ministerijai ar jos įgaliotai institucijai.

12 straipsnis. Prašymo išduoti leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje nagrinėjimo terminai

- Užsieniečio prašymas išduoti leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje turi būti išnagrinėtas:
- 1) dėl leidimo laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje – ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo prašymo pateikimo dienos;
 - 2) dėl leidimo nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje – ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo prašymo pateikimo dienos.

13 straipsnis. Sprendimo išduoti užsieniečiui leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje galiojimas

1. Sprendimas išduoti užsieniečiui leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje netenka galios, jei užsienietis juo nepasinaudojo:
 - 1) laikino apsigyvenimo Lietuvos Respublikoje atveju – 6 mėnesius;
 - 2) nuolatinio gyvenimo Lietuvos Respublikoje atveju – 12 mėnesių.
2. Šio straipsnio 1 dalyje numatyti terminai skaičiuojami nuo sprendimo priėmimo dienos.
3. Šio straipsnio 1 dalyje numatyti terminai netaikomi, jeigu užsienietis leidimu gyventi Lietuvos Respublikoje nepasinaudojo dėl svarbių, nuo jo nepriklausančių priežasčių.

14 straipsnis. Atsisakymo išduoti užsieniečiui leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje pagrindai

1. Leidimas gyventi Lietuvos Respublikoje užsieniečiui neišduodamas, jeigu:
 - 1) užsieniečio gyvenimas Lietuvos Respublikoje grėstų jos saugumui, viešajai tvarkai, gyventojų sveikatai ir dorovei;
 - 2) duomenys, kuriuos apie save pateikė užsienietis, neatitinka tikrovės;
 - 3) jam uždrausta atvykti į Lietuvos Respubliką;
 - 4) užsienietis neturi pakankamai lėšų pragyventi Lietuvos Respublikoje;
 - 5) užsienietis neturi galiojančio sveikatos draudimą patvirtinančio dokumento.
2. Užsienietis, kuriam atsisakyta išduoti leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje, gali pakartotinai pateikti prašymą praėjus ne mažiau kaip vieneriems metams nuo sprendimo priėmimo arba išnykus priežastims, dėl kurių buvo atsisakyta išduoti tokį leidimą.

15 straipsnis. Užsieniečio, turinčio leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje, judėjimo laisvė

1. Leidimas gyventi Lietuvos Respublikoje suteikia užsieniečiui teisę pasirinkti gyvenamąją vietą šalyje, ją keisti, išvykti iš Lietuvos Respublikos ir į ją sugrįžti šio leidimo galiojimo laiku.

2. Judėjimo laisvė užsieniečiui gali būti apribota tik dėl valstybės saugumo ir viešosios tvarkos interesų Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais.

16 straipsnis. Duomenų pranešimas

1. Užsienietis, kuriam leista laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje, ne vėliau kaip per 7 dienas po atvykimo į Lietuvos Respubliką privalo apie atvykimą pranešti Vidaus reikalų ministerijai ar jos įgaliotai institucijai.

2. Užsienietis, turintis leidimą laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje, ne vėliau kaip per 7 dienas po duomenų pasikeitimo privalo apie tai pranešti Vidaus reikalų ministerijai ar jos įgaliotai institucijai, kai jis:

- 1) pakeičia gyvenamąją vietą;
- 2) nutraukia darbo sutartį arba gamybinę-komercinę veiklą;
- 3) nutraukia mokymąsi mokymo įstaigoje arba pašalinamas iš jos;
- 4) nutraukia kvalifikacijos kėlimą mokslo ar mokymo įstaigose;
- 5) pakeičia šeiminių padėtį;
- 6) pakeičia asmens tapatybę ar pilietybę patvirtinančius duomenis.

3. Užsienietis, turintis leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, ne vėliau kaip per 7 dienas nuo duomenų pasikeitimo privalo apie tai pranešti Vidaus reikalų ministerijai ar jos įgaliotai institucijai, jei jis pakeičia:

- 1) gyvenamąją vietą;
- 2) šeiminių padėtį;
- 3) asmens tapatybę ar pilietybę patvirtinančius duomenis.

4. Įstaiga arba darbdavys ne vėliau kaip per 7 dienas privalo informuoti Vidaus reikalų ministeriją ar jos įgaliotą instituciją apie užsienietį šiais atvejais:

1) darbdavys – apie darbo sutarties su užsieniečiu, turinčiu leidimą laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje, nutraukimą;

2) Valstybinė mokesčių inspekcija – apie užsienietį, turintį leidimą laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje, kuris nutraukė gamybinę-komercinę ar kitokią darbinę veiklą Lietuvos Respublikoje;

3) mokymo įstaiga – apie užsieniečio, turinčio leidimą laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje, pašalinimą arba pasitraukimą iš studijų;

4) teisėtvarkos įstaiga – apie užsieniečio padarytą nusikaltimą arba kitą teisės pažeidimą;

5) teismas – apie užsienietį, kuris nuteistas už padarytą nusikaltimą ar nubaustas už administracinę teisės pažeidimą;

6) civilinės metrikacijos įstaiga – apie užsieniečio civilinės būklės pasikeitimus.

5. Šiame straipsnyje numatytų duomenų pranešimo tvarką nustato Vidaus reikalų ministerija.

17 straipsnis. Užsieniečių registras

1. Užsieniečiui, kuris turi leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje ilgiau nei vienerius metus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka yra suteikiamas asmens kodas.

2. Užsieniečių registrą tvarko Vidaus reikalų ministerija ar jos įgaliota institucija.

IV SKYRIUS LAIKINAS UŽSIENIEČIŲ APSIGYVENIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOJE

18 straipsnis. Leidimas laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje

1. Užsienietis, kuris ketina gyventi Lietuvos Respublikoje ilgiau kaip 90 dienų per metus, privalo gauti leidimą laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje.

2. Leidimas laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje išduodamas vieneriems metams.

3. Pasibaigus leidimo laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje galiojimo laikui, užsieniečiui jo prašymu naujas leidimas laikinai apsigyventi išduodamas laikantis nustatytos leidimų laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje išdavimo tvarkos.

19 straipsnis. Užsieniečių teisė gauti leidimą laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje

1. Teisę gauti leidimą laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje turi užsienietis:

1) jeigu jis išsaugojo teisę į Lietuvos Respublikos pilietybę Pilietybės įstatymo nustatyta tvarka;

2) jeigu Lietuvos Respublikoje gyvena užsieniečio tėvai arba vienas iš jų, kurie yra Lietuvos Respublikos piliečiai;

3) jeigu Lietuvos Respublikoje gyvena užsieniečio vaikai, kurie yra Lietuvos Respublikos piliečiai;

4) jeigu Lietuvos Respublikoje gyvena užsieniečio sutuoktinis, kuris yra Lietuvos Respublikos pilietis arba turi leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje.

2. Kitiems užsieniečiams leidimai laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje gali būti išduoti, jeigu jie:

1) turi pakankamai pragyvenimo lėšų, gaunamų iš teisėtos veiklos Lietuvos Respublikoje ar užsienyje;

2) nustatyta tvarka įregistruoja užsienio kapitalo įmonę, kurios įstatinis kapitalas ar turimų akcijų vertė yra ne mažesnė kaip 250 000 litų;

3) atvyksta į Lietuvos Respubliką vykdyti mokslinių tyrimų ar dirbti pedagoginio darbo mokslo ar mokymo įstaigose;

4) priimti mokytis mokymo įstaigoje arba kelti kvalifikaciją Lietuvos Respublikoje;

5) gavo leidimą dirbti Lietuvos Respublikoje.

3. Leidimas laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje užsieniečiui gali būti išduotas dėl humanitarinio pobūdžio priežasčių.

4. Šio straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies 1-3 punktuose nurodytų užsieniečių šeimos nariai ir jų visiškai išlaikomi asmenys (vaikai iki 18 metų ir asmenys, nedarbingi dėl amžiaus arba invalidumo) turi teisę kartu laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje.

20 straipsnis. Leidimo laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje išdavimas santuokos pagrindu

Užsieniečiui, sudariusiam santuoką su Lietuvos Respublikos piliečiu arba nuolat gyvenančiu Lietuvos Respublikoje užsieniečiu, leidimas laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje išduodamas vieneriems metams. Šiuo pagrindu naujas leidimas kiekvienais metais išduodamas užsieniečiui, jeigu santuoka nenutraukta.

21 straipsnis. Leidimų laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje panaikinimo pagrindai

1. Leidimas laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje užsieniečiui panaikinamas, jeigu:

1) leidimas gautas apgaulės būdu;

2) užsienietis padaro nusikaltimą, už kurį nuteisiamas laisvės atėmimu, – po bausmės atlikimo arba atleidimo nuo tolesnio bausmės atlikimo Lietuvos Respublikoje;

3) nevykdoma arba nutraukiama gamybinė-komercinė ar kitokia darbinė veikla Lietuvos Respublikoje;

4) panaikintas leidimas dirbti Lietuvos Respublikoje;

5) užsienietis nutraukė mokymąsi ar kvalifikacijos kėlimą mokslo ar mokymo įstaigose arba yra pašalintas iš jų;

6) užsieniečio gyvenimas Lietuvos Respublikoje kelia grėsmę valstybės saugumui, viešajai tvarkai, gyventojų sveikatai ir dorovei;

7) užsienietis išvyko iš Lietuvos Respublikos gyventi į kitą valstybę.

2. Leidimas laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje gali būti panaikintas nutraukus santuoką, jei santuoka buvo pagrindas gauti leidimą laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje.

3. Leidimus laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje panaikina Vidaus reikalų ministerija ar jos įgaliota institucija.

V SKYRIUS UŽSIENIEČIŲ NUOLATINIS GYVENIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOJE

22 straipsnis. Leidimo nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje išdavimo sąlygos

1. Užsieniečiui jo paties prašymu išduodamas leidimas nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, jeigu užsienietis atitinka šias sąlygas:

- 1) turėjo leidimą laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje pastaruosius penkerius metus;
- 2) turi gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje;
- 3) turi teisėtą pragyvenimo šaltinį Lietuvos Respublikoje.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos netaikomos užsieniečiui, išsaugojusiam teisę į Lietuvos Respublikos pilietybę, ir kartu su juo atvykstantiems šeimos nariams, kai jie persikelia nuolat gyventi į Lietuvos Respubliką.

3. Užsieniečiams, nurodytiems šio įstatymo 19 straipsnio 2 ir 3 dalyse ir atitinkantiems šio straipsnio 1 dalyje numatytas sąlygas, leidimai nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje išduodami atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos interesus.

23 straipsnis. Leidimo nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje išdavimo sąlygos šeimų susijungimo pagrindu

Užsieniečiui, kuris atvyko gyventi į Lietuvos Respubliką šio įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 2, 3, 4 punktuose numatytais atvejais ir gyvena Lietuvos Respublikoje pastaruosius dvejus metus, leidimas nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje išduodamas, jei užsienietis atitinka šio įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2, 3 punktuose numatytus reikalavimus ir nėra pagrindų, nurodytų šio įstatymo 14 straipsnyje, atsisakyti išduoti leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje.

24 straipsnis. Leidimų nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje panaikinimo pagrindai

1. Leidimas užsieniečiui nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje gali būti panaikinamas, jeigu:
 - 1) leidimas buvo gautas apgaulės būdu;
 - 2) užsienietis Lietuvos Respublikoje padarė tyčinį nusikaltimą, už kurį įstatymas numato laisvės atėmimo bausmę, – po bausmės atlikimo arba atleidimo nuo tolesnio bausmės atlikimo Lietuvos Respublikoje;
 - 3) jo gyvenimas kelia didelę grėsmę Lietuvos valstybės saugumui, viešajai tvarkai, gyventojų sveikatai ir dorovei;
 - 4) užsienietis išvyko nuolat gyventi į kitą valstybę;
 - 5) nustatyta, kad užsienietis sudarė fiktyvią santuoką su Lietuvos Respublikos piliečiu arba nuolat gyvenančiu Lietuvos Respublikoje užsieniečiu.
2. Šio straipsnio 1 dalies 2, 3 punktuose numatytais atvejais leidimai nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje panaikinami teismo sprendimu, o kitais atvejais – Vidaus reikalų ministerijos ar jos įgaliotos institucijos sprendimu.

VI SKYRIUS UŽSIENIEČIŲ DARBAS LIETUVOS RESPUBLIKOJE

25 straipsnis. Užsieniečio pareiga įsigyti leidimą dirbti

Užsienietis, kuris nori įsidarbinti Lietuvos Respublikoje pagal darbo sutartį, privalo įsigyti leidimą dirbti.

26 straipsnis. Užsieniečiai, iš kurių nereikalaujama įsigyti leidimo dirbti Lietuvos Respublikoje

Užsienietis atleidžiamas nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti, jeigu:

- 1) turi leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje;
- 2) turi leidimą laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje, išduotą pagal šio įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1-4 punktus;
- 3) nori įsidarbinti vykdyti bendras su užsienio valstybėmis vyriausybines programas;
- 4) yra užsienio įmonės, įstaigos, užmezgusios ekonominius ryšius su atitinkama Lietuvos Respublikos įmone, įstaiga, vadovas ar jo įgaliotas atstovas;
- 5) yra sportininkas profesionalas, jei jis atvyksta dirbti ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui;
- 6) yra įmonės su užsienio kapitalu vadovas arba jo įgaliotas atstovas, specialistas, kuris atvyksta paleisti, derinti užsienyje įgytų įrengimų ar mokyti jais dirbti darbuotojus, konsultantas, kuris atvyksta dirbti ne ilgiau kaip 3 mėnesius.

27 straipsnis. Leidimo dirbti išdavimas

1. Leidimą dirbti užsieniečiui išduoda Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.
2. Leidimas dirbti išduodamas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą kasmetinę užsieniečių įsidarbinimo Lietuvos Respublikoje kvotą ir vidaus darbo rinkos poreikius.

28 straipsnis. Prašymo išduoti leidimą dirbti Lietuvos Respublikoje nagrinėjimo terminai

Užsieniečio prašymas išduoti leidimą dirbti Lietuvos Respublikoje turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo prašymo pateikimo dienos.

29 straipsnis. Leidimo dirbti galiojimas Lietuvos Respublikoje

1. Leidimas dirbti užsieniečiui išduodamas ne ilgiau kaip vieneriems metams, nurodant darbą (pareigas) ir įmonę (įstaigą), kurioje užsienietis dirbs.
2. Esant gamybiniam būtinumui, leidimą Socialinės apsaugos ir darbo ministerija gali išduoti laikui, reikalingam užbaigti pradėtą darbą, bet ne ilgiau kaip dvejiems metams. Jei darbo sutartis pratęsiamą, tokie užsieniečiai įskaitomi į tų metų užsieniečių įdarbinimo kvotą.

30 straipsnis. Užsieniečių įsidarbinimas

1. Darbdavys gali sudaryti darbo sutartį tik su užsieniečiu, turinčiu galiojantį leidimą dirbti, išskyrus atvejus, išvardytus šio įstatymo 26 straipsnyje.
2. Darbo sutartyje kaip privalomos sąlygos nurodoma, į kokį darbą (pareigas) ir kuriam laikui užsienietis priimamas dirbti, taip pat užsieniečio įsipareigojimai dirbti tik darbo sutartyje nurodytą darbą ir išvykti iš Lietuvos Respublikos pasibaigus darbo sutartyje nustatytam laikui.
3. Darbo sutartis su užsieniečiu negali būti sudaroma ilgesniam laikui, negu užsienietis yra gavęs leidimą dirbti.
4. Abiejų šalių pasirašytą darbo sutartį darbdavys per 3 dienas įteikia registruoti Lietuvos darbo biržai, kuri per 2 savaites patikrina, ar užsienietis įsidarbina pagal šio įstatymo nustatytą tvarką ir sąlygas. Darbo sutartis įsigalioja, kai ji įregistruojama Lietuvos darbo biržoje.
5. Užsieniečio darbo santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos darbo įstatymai ir šis įstatymas.

31 straipsnis. Leidimų dirbti Lietuvos Respublikoje panaikinimo pagrindai

1. Leidimas dirbti panaikinamas, jeigu:
 - 1) leidimą dirbti užsienietis gavo apgaulės būdu;
 - 2) užsienietis nesudarė darbo sutarties per mėnesį nuo leidimo dirbti išdavimo dienos arba imasi kitos darbinės veiklos, neturėdamas jai leidimo;
 - 3) darbo sutartis nutraukta.

2. Leidimus dirbti panaikina Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

3. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, panaikinusi užsieniečiui išduotą leidimą dirbti nepasibaigus jo galiojimo laikui, privalo apie tai per 7 dienas raštu pranešti darbdaviui, užsieniečiui, Vidaus reikalų ministerijai ar jos įgaliotai institucijai.

VII SKYRIUS

UŽSIENIEČIO IŠSIUNTIMAS IŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS

32 straipsnis. Užsieniečio įpareigojimas išvykti

1. Užsienietis, kurio viza ar leidimas gyventi Lietuvos Respublikoje buvo panaikintas arba jis gyvena su negaliojančia viza ar leidimu laikinai apsigyventi Lietuvoje, įpareigojamas išvykti iš Lietuvos Respublikos.

2. Bevizio įvažiavimo į Lietuvos Respubliką atveju užsienietis įpareigojamas išvykti iš valstybės, jeigu yra joje ilgiau nei Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu nustatyta buvimo valstybėje laiką.

33 straipsnis. Sprendimų dėl įpareigojimo išvykti ir išsiuntimo vykdymo terminai

1. Sprendimas, kuriuo užsienietis įpareigojamas išvykti iš Lietuvos Respublikos, privalo būti įvykdytas ne vėliau kaip per 10 dienų nuo sprendimo įteikimo dienos.

2. Sprendimas dėl užsieniečio išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos privalo būti įvykdytas ne vėliau kaip per 10 dienų nuo sprendimo priėmimo dienos, jeigu nėra objektyvių aplinkybių, trukdančių įvykdyti šį sprendimą.

34 straipsnis. Užsieniečio išsiuntimo pagrindai

Užsienietis išsiunčiamas iš Lietuvos Respublikos, jeigu jis:

- 1) per nustatytą laiką neįvykdė įpareigojimo išvykti iš Lietuvos Respublikos;
- 2) neteisėtai atvyko į Lietuvos Respubliką ar neteisėtai gyvena Lietuvos Respublikoje.

35 straipsnis. Sprendimų dėl užsieniečio įpareigojimo išvykti arba jo išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos priėmimas

1. Sprendimus dėl užsieniečio įpareigojimo išvykti arba jo išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos, išskyrus užsieniečius, turinčius leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, priima Vidaus reikalų ministerija ar jos įgaliota institucija.

2. Sprendimus dėl užsieniečių, turinčių leidimus nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, išsiuntimo iš šalies Vidaus reikalų ministerijos teikimu priima teismas.

3. Šių sprendimų vykdymo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

36 straipsnis. Aplinkybės, į kurias atsižvelgiama išsiunčiant užsienietį arba dėl kurių užsieniečio išsiuntimas iš Lietuvos Respublikos gali būti atidėtas

1. Išsiunčiant užsienietį iš šalies gali būti atsižvelgiama į jo:

- 1) teisėto buvimo šalyje laiką;
- 2) socialinius, ekonominius ir kitus ryšius šalyje;
- 3) išsiuntimo pasekmę šeimos nariams, kurie teisėtai gyvena Lietuvos Respublikoje.

2. Užsieniečio išsiuntimas iš Lietuvos Respublikos atidedamas, jeigu:

- 1) valstybėje, į kurią užsienietis išsiunčiamas, gresia realus pavojus jo gyvybei ar sveikatai arba jis gali būti persekiojamas dėl politinių įsitikinimų ar kitokių priežasčių;
- 2) užsienietį atsisako priimti valstybė, į kurią jis gali būti išsiųstas;
- 3) sprendimas dėl užsieniečio išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos apskundžiamas teismui;
- 4) užsieniečiui būtina neatidėliotina medicinos pagalba. Tokiu atveju užsieniečio sveikatos būklę turi patvirtinti sveikatos priežiūros įstaigos gydytojų konsultacinė komisija.

37 straipsnis. Sprendimo išsiųsti užsienietį iš Lietuvos Respublikos apskundimas

Vidaus reikalų ministerijos ar jos įgaliotos institucijos sprendimas užsieniečių išsiųsti iš Lietuvos Respublikos gali būti apskųstas teismui per 7 dienas nuo sprendimo įteikimo užsieniečiui dienos. Teismas sprendimą priima ne vėliau kaip per 10 dienų nuo skundo įteikimo.

38 straipsnis. Užsieniečio laikinas apgyvendinimas Užsieniečių registracijos centre

Laikinais, iki neteisėtai į Lietuvos Respubliką atvykę ir neteisėtai joje esantys užsieniečiai įstatymo nustatyta tvarka bus išsiųsti iš Lietuvos Respublikos, jie gali būti apgyvendinti Užsieniečių registracijos centre.

39 straipsnis. Išsiuntimo lėšos

1. Užsienietis iš Lietuvos Respublikos išsiunčiamas:
 - 1) savo lėšomis;
 - 2) fizinių arba juridinių asmenų, kurių jis buvo kviestas arba materialiai išlaikomas, lėšomis.
2. Nesant lėšų, numatytų šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose, užsienietis iš Lietuvos Respublikos išsiunčiamas valstybės lėšomis.

40 straipsnis. Pervežėjų atsakomybė

1. Jeigu užsienietis atvyko į Lietuvos Respubliką neteisėtai, tai pervežėjas, atvežęs tokį užsieniečių, grąžina jį į tą valstybę, iš kurios atvežė, savo lėšomis.
2. Valstybė už užsieniečių grąžinimą pervežėjui lėšų nekompensuoja.

41 straipsnis. Draudimas atvykti į Lietuvos Respubliką

1. Užsieniečiui, kuris buvo išsiųstas iš Lietuvos Respublikos šio įstatymo 34 straipsnyje numatytais pagrindais, gali būti uždrausta atvykti į Lietuvos Respubliką apibrėžtam arba neapibrėžtam laikui.
2. Sprendimą dėl draudimo užsieniečiui atvykti į Lietuvos Respubliką priima arba panaikina Vidaus reikalų ministerija ar jos įgaliota institucija.

VIII SKYRIUS UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ ATSAKOMYBĖ

42 straipsnis. Užsieniečių teisinė atsakomybė

Užsieniečiai, padarę Lietuvos Respublikoje nusikaltimą arba kitą teisės pažeidimą, atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus, jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys nenumato kitaip.

43 straipsnis. Užsieniečio pareiga patvirtinti asmens tapatybę ir teisėtus buvimo Lietuvos Respublikoje pagrindus

Policijos pareigūno reikalavimu užsienietis privalo pateikti dokumentus, patvirtinančius asmens tapatybę ir įrodančius, kad jis šalyje yra teisėtai.

44 straipsnis. Užsieniečio identifikacija

1. Jeigu yra pakankamai pagrįstų abejonių dėl užsieniečio asmens tapatybės arba dėl užsieniečio kelionės dokumento tikrumo, policijos pareigūnas turi teisę laikinai paimti užsieniečio kelionės dokumentą, kelionės bilietus, kitus dokumentus, kol bus išaiškinta užsieniečio tapatybė ar dokumentų tikrumas.
2. Jeigu sulaikytas užsienietis nepateikia šio straipsnio 1 dalyje išvardytų dokumentų, policijos pareigūnas turi teisę atlikti asmens apžiūrą ir daiktų patikrinimą. Apie tai surašomas protokolas.
3. Asmens tapatybei nustatyti užsienietis gali būti nufotografuotas ir paimti jo pirštų atspaudai.

45 straipsnis. Policijos teisė sulaikyti užsieniečių identifikavimo tikslu

1. Policija turi teisę sulaikyti užsieniečių:
 - 1) jeigu jis atsisako patvirtinti arba negali įrodyti asmens tapatybės;
 - 2) jeigu yra pagrindo manyti, kad užsienietis Lietuvos Respublikos teritorijoje yra netesėtai ir jis neįrodo savo buvimo teisėtumo.
2. Užsienietį, kuris negali patvirtinti arba nepatvirtina asmens tapatybės ar teisėto buvimo Lietuvos Respublikoje, policija gali sulaikyti ne ilgiau kaip 48 valandoms. Per nurodytą laiką nepavykus nustatyti užsieniečio asmens tapatybės ar teisėto buvimo Lietuvos Respublikoje, užsienietis teismo sprendimu siunčiamas į Užsieniečių registracijos centrą.
3. Užsieniečio laikino apgyvendinimo Užsieniečių registracijos centre tvarką ir sąlygas nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

IX SKYRIUS
TEISĖ APSKŪSTI VALDYMO INSTITUCIJĄ
BEI PAREIGŪNO SPRENDIMUS

46 straipsnis. Užsieniečio teisė skųstis

1. Užsienietis, kuris mano, kad jo teisės pažeistos, Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka gali apskųsti valdymo institucijų bei pareigūnų sprendimus, priimtus remiantis šiuo įstatymu.
2. Institucija, priėmusi sprendimą dėl užsieniečio skundo, antrą kartą to paties skundo nenagrinėja.

47 straipsnis. Valdymo institucijos ar pareigūno sprendimo apskundimo atvejai

1. Valdymo institucijos ar pareigūno priimtus sprendimus dėl atsisakymo išduoti leidimą užsieniečiui laikinai ar nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, dėl leidimų laikinai apsigyventi panaikinimo užsienietis gali apskųsti teismui.
2. Užsienietis turi teisę sprendimą dėl leidimo dirbti panaikinimo apskųsti teismui.

48 straipsnis. Skundo pateikimo tvarka

1. Skundą dėl valdymo institucijų bei pareigūnų veiksmų arba neveikimo gali pateikti asmuo, kurio teisės pažeistos, arba jo įgaliotas atstovas.
2. Skundas paduodamas teismui pagal valdymo institucijos arba pagal pareigūno, kurių veiksmai ar neveikimas skundžiami per 7 dienas, darbo vietą, o teismas per 10 dienų privalo išnagrinėti užsieniečio skundą.

X SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

49 straipsnis. Tarptautinės sutartys

Jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinėje sutartyje nustatytos kitokios nuostatos negu šiame įstatyme, taikomos tarptautinės sutarties nuostatos.

50 straipsnis. Šio įstatymo įsigaliojimo ir įgyvendinimo tvarka

1. Šis įstatymas įsigalioja nuo 1999 m. liepos 1 d.
2. Šio įstatymo įgyvendinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ įgyvendinimo įstatymas.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

REPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS